

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
pohjois-Suomi.hao@oikeus.fi

Kunnanhallituksen lausunto valitukseen_valtuusto 18.8.2023

Timo Tossavainen on tehnyt kunnallisvalituksen kunnanvaltuuston 18.8.2023 kokouksesta. Valituksessa esitetään, että valtuuston kokous on syntynyt virheellisessä järjestyksessä ja lainvastaisesti, joten se on kumottava. Lisäksi valituksessa esitetään, että hallinto-oikeuden tulee saattaa Pelkosenniemen kunnan hallinnon puutteet Valtiovarainministeriön tietoon, jotta ministeriö saa arvioida, onko Lex-Kittilän aktivoiminen tarpeellista.

Pelkosenniemen kunnanhallitus on antanut lausuntonsa täytäntöönpanokieltoa koskevaan vaatimukseen 28.9.2023 § 358: Valituksessa esitetty vaatimus valtuuston 18.8.2023 päätösten täytäntöönpanon kieltämisestä on perusteeton ja näin ollen hylättävä.

Kunnanhallitus esittää lausuntonaan varsinaista asiaa koskien, että myös siltä osin valitus on perusteeton ja on hylättävä. Perusteluna esitetään seuraavaa:

1. Laiton kokouskutsu

Valtuusto on todennut kokouksensa 18.8.2023 lailliseksi ja päätösvaltaiseksi 18.8.2023 § 344.

Kunnanhallitus on todennut 21.9.2023 § 344, että valtuuston 18.8.2023 kokouksen päätökset § 75-91 ovat syntyneet laillisessa järjestyksessä ja päättää panna ne täytäntöön, lukuun ottamatta pykäläiä, joiden kohdalla mahdollinen valitus kävisi täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi taikka valitusviranomaisen kieltää täytäntöönpanon, ja lukuun ottamatta pykäläiä 103 ja 106 siltä osin, kun ne koskevat valtuuston vaalilautakunnan kokoonpanoa.

Kuntalaissa määritellään kokouksen päätösvaltaisuus 103 §:ssä seuraavasti: *Valtuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä. Muu toimitin kuin valtuusto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä. Läsnä oleviksi katsotaan myös toimitin jäsenet, jotka osallistuvat kokoukseen sähköisesti.*

Pelkosenniemen kunnan hallintosääntö mahdollistaa osallistumisen kokoukseen etäyhteydellä, ja kunnanhallitus on antanut sähköisistä kokousmenettelyistä erillisen toimintaohjeen, joka mahdollistaa ns. hybridikokouksen. Hallintosääntö ja toimintaohje vastaavat yleisiä kunnissa olevia käytäntöjä ja niistä annettuja ohjeita.

2. Estynyt päätöksenteossa

Valitus sisältää väitteitä, joilla ei ole yhteyttä tai totuudenperää tapahtuneeseen valtuuston kokouksen laillisuuden näkökulmasta.

Vapaaehtoinen palokunta (VPK) on palokunta, jonka henkilöstö suorittaa palo- ja pelastustoimen tehtäviä vapaaehtoisesti ja osa sivutoimenaan. Valtuuston 18.8.2023 kokoukseen osallistuneista valtuutetuista kolme on vapaapalokuntalaista, ja kokouksen aikana heille tuli hälytys pelastustehtäviin. Pelastuslaitos edellyttää 30 minuutin lähtöaikaa. Valtuuston kokous oli keskeytettynä, kun henkilöt olivat poissa.

Pelastuslaitoksen johdolta saadun tiedon mukaan tehtäviä Pelkosenniemellä on noin yksi viikossa, joten kovin usein ongelma ei aktualisoidu. Johdon näkemyksen mukaan toiminta vapaaehtoisessa palokunnassa ei aiheuta estettä toimia valtuutettuna eikä osallistua valtuuston kokoukseen. Ei ole muutoinkaan täysin poikkeuksellista, että valtuutettu joutuu poistumaan kokouksesta työesteen vuoksi.

3. Valmisteluvirheet / vaalikelpoisuus kunnanhallitukseen

Valitus on perusteeton myös niiden väitteiden kohdalla, jotka koskevat valtuuston kokouksen valmistelua.

Valittaja viitattaessaan Kuntalain 73 §:ään tekee virheellisen tulkinnan kohdan 4) osalta (Vaalikelpoinen kunnanhallitukseen on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:):

henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä tai säätiössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle kunnanhallituksessa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Kunnalla on satoja tehtäviä, joista osa on lakisääteisiä ja osa kunnan itselleen ottamia. Kunta huolehtii alueensa asukkaiden hyvinvoinnista ja alueen elinvoimaisuudesta. Kunnanhallituksessa käsitellään hyvin erilaisia asioita, jotka koskevat koko kunnan aluetta ja kaikkia kunnan tehtäviin liittyviä asioita kuntalaissa ja hallintosäännössä määritellyllä toimivallalla. Kunnassa yrittäjänä tai muussa vastuullisessa tehtävässä toimiminen ei tee henkilöä automaattisesti vaalikelvottomaksi kunnanhallitukseen.

Valtuusto on 19.5.2023 § 38 valinnut Anna-Kaisa Luoma-ahon ja Tero Luoma-ahon kunnanhallitukseen toimikaudelle 1.6.2023 – 31.5.2025, ja kunnanhallitus on 3.8.2023 § 267 päättänyt panna valtuuston päätökset laillisina täytäntöön. Valtuuston 19.5.2023 päätökset ovat saaneet lainvoiman.

Mikäli kunnanhallituksessa käsitellään asioita, joissa kunnanhallituksen jäsenet ovat esteellisiä, päätetään esteellisyydestä tapauskohtaisesti kokouksessa Hallintolain 27 - 28 §:ien ja Kuntalain mukaisesti 97 §:n mukaisesti.

Valtuustossa 18.8.2023 § 83 on myönnetty takaus kunnan vuokrataloyhtiölle rakennettavaa arava-rivitaloa varten. Kohde sijaitsee noin 1,7 kilometrin päästä valittajan mainitsemasta majoitusyksiköstä. Kyseessä ei ole myöskään Maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittama naapuri.

4. Kokousasioiden esittely

Valitus sisältää puutteellisen käsityksen siitä, miten asiat valtuustossa tulee esitellä ja miten asiasta puheenjohtajan tiedustelun jälkeen sovittiin 18.8. kokouksessa. Huomion arvoista on, että kaikki asiat olivat jo kolmanteen kertaan valtuuston käsittelyssä.

Asiat valtuustoon tulevat kunnanhallituksen esityksinä, jotka on perusteltu kunnanhallituksen pykälätekstissä, joka sisältyy valtuuston pykälään. Valtuustossa asioita selostetaan ja niistä keskusteltiin puheenjohtajan johdolla niin paljon kuin valtuutetut katsovat tarpeelliseksi. Mikäli valtuusto katsoo, että asiat eivät ole valmiita päätettäväksi, se voi jättää ne pöydälle tai palauttaa valmisteluun kunnanhallitukselle.

Valtuuston puheenjohtaja luki kokouksessa 18.8. ääneen kunnanhallituksen esitykset, eikä puheenjohtaja millään tavoin estänyt asioiden käsittelyä valtuuston tahdosta poiketen. Puheenjohtaja on antanut asiassa oman kirjallisen 29.9.2023 päivätyn kannanottonsa.

5. Kokouksen lainvastaisuus

Valittaja antaa virheellisiä tai harhaanjohtavia tietoja siitä, millaisia päätöksiä valtuusto on valituksenalaisessa kokouksessaan 18.8.2023 tehnyt. Ensinnäkin on todettava, että valtuustossa nimenomaan käsitellään pääsääntöisesti kunnan toiminnan kannalta laajamerkityksellisiä asioita; pienemmät asiat käsitellään muissa toimielimissä.

Valituksessa esitetään virheellistä tietoa siitä, millaisia vaikutuksia valtuustossa tehdyillä taloudellisilla päätöksillä on. Kokouksen päätökset eivät sisällä velanottoa ja takausvastuita noin 3,9 milj. euroa, eivätkä kokouksen päätökset nosta lainoja ja vastuita 57,5 %. Myös tulkinta korkojohdannaisten yleissopimuksen hyväksymisestä on harhaanjohtava, sillä johdannaisten hyödyntäminen nimenomaan mahdollistaa rahoitusriskien hallintaa tavalla, joka kunnassa on ollut käytössä jo vuodesta 2017 alkaen.

Valtuuston puheenjohtajan tehtäviin kuuluu hallintosäännön mukaisesti johtaa asioiden käsittelyä valtuustossa ja pitää huolta järjestyksestä valtuuston kokouksessa. Puheenjohtaja keskeytti asianmukaisesti kokouksen vapaapalokuntalaisten hälytyksen tultua.

Valtuustoon puheenjohtajan kannanotto (29.9.2023) sisältää tietoa yhteydenotosta Valtiovarainministeriöön liittyen valtuuston koon pienenemiseen.